

Marknatræta á dagskránni eftir valið

Oddagrein

TAÐ eru ikki bert bankamálið og uttanlandsskuldin, sum hava tørv á eini loysn eftir valið í næstum. Eitt annað stórmál, sum hevur verið tagt burtur nú í eina tíð, er marknatrætan við bretar.

HETTA er eitt eins týðandi stórmál sum bæði bankamálið og uttanlandsskuldin.

EINS og við hinum báðum umrøddu málunum kann eisini sigast um marknatrætuna við bretar, at nú hon hevur vart so leingi, hevur tað ikki skund at fáa eina avgerð her og nú undan valinum. Tá kunnu vit eisini biða í nakrar vikur og latið nýggjar kreftir sleppa frammat

HETTA málið hevur staðið óloyst nú í meira enn 20 ár. Partarnir høvdu nærkast nógv hvørjum øðrum, tá lögmaður gjørdi av at taka málið úr hondunum á samráðingarnevndini og flyta tað upp á hægsta politiska stóði. Í brævi 27. januar heitir Edmund Joensen, lögmaður á danska forsætisráðharran um at fáa í lag ein fund við bretska starvsfelagan, Blair, har teir triggir leiðararnir kunnu viðgera marknatrætuna.

FÓLKATINGSVALIÐ gjørdi, at málið varð útsett, og nú lógtingsval varð útskrivað má roknast við, at danski forsætisráðharrin hevur tikið somu støðu í hesum málum eins og hann hevur gjørt í bankamálinum, nevniliga hana at biða til eftir valið.

EFTIR okkara tykki eigur ikki at verða drálað við marknatrætuni. Men vit halda tó, at tað er best fyri allar partar, um tað verður tað landsstýrið, sum skal styra Føroyum komandi fyra árin, sum tekur sær av hesum álvarsspurninginum - og ikki núverandi stýrið við Edmund Joensen, lögmanni á odda. Tað eru eisini ymsar áskoðanir um, hvussu væl júst lögmaður hevur dugað at handfarið hetta málið. Fylst hevur verið at honum fyri ikki at hava lurtað nógv væl eftir sakkunnleikanum.

MARKNAMÁLIÐ er heilt náttúrliga tengt at einum øðrum stórmáli, nevniliga tí nógv umrøddu oljuleit-ingini á føroyska landgrunninum. Hesi málini eru tvinnad saman, og hava sum so ómetaliga stóran týdning fyri Føroya framtíð.

UM somu tíð sum vit í biða eftir eini loysn á marknamálinum biða útlendsku oljufeløgini eftir tí fyrstu útbjóðingarrunduni á føroyskum øki. Lögmaður hevur sagt, at hann prioriterar markið framum eina oljuleiting við Føroyar. Tað kann ljóða skilgott, men eigur tó ikki at setast so ultimativt upp kortini. Ti við tí rætta handalagnum eigur at bera til at fáa eina útbjóðing um somu tíð sum vit leggja seinastu hond á marknatrætuna. Hóast vit ikki eiga at skunda nakra oljuleiting ígjøgnum, so er eisini greitt, at oljufeløgini, sum longu hava brúkt nógv tíð og orku uppá at fyrireika seg til leitingina við Føroyar, vilja sleppa í gongd.

NÚ eru so bert fáar vikur eftir til valið, og kann tað eisini vera gott at reinsa luftina og harvið fáa nýggj andlit í Tinganes at standa á odda fyri bæði markna-samráðingunum og menningini av oljuvinnuni. Tá okkara politikarar leggja so stóran dent á bankamálið og skuldarspurningin, so eiga teir harafrat at taka marknamál og oljumenning uppí sum ein minst líka týðningarmiklan spurning. Eins og hini fyrrnevndu eigur mark og oljuleiting at fáa fyrsta prioritet hjá tí nýggja landsstýrinum. Um tað so verður tásitandi lögmaður ella ein av landsstýrismonnum, sum kemur at umsita hesi málini, so er í hvussu er greitt, at hesi málsokini verða kanska tey mest týðandi í nýggja komandi landsstýrinum. Og eftir okkara tykki fer tað ikki at tæna sök Føroya, um ein borgarlig samgonga framhaldandi skal umsita hesi málini. Tað mugu aðrir flokkar gera. Og hjá hesum flokkum ræður fyrst og fremst um at brúka allan tann neyðuga sakkunnleikan, sum vit hava til taks. Politikararnir skulu hava meiningar, men teir mugu eisini loyva okkara professionellu fákíðum at sleppa til arbeiðis.

Sosialurin

Vælfærdarsamfelagið skal styrkjast

Nú er tað vælfærdarsamfelagið, pensjónirnar, sjúkrahúsini, skúlarnir, ið skulu styrkjast, og hetta aðalmál er ikki sambærilig við kósina at avskriva blokkin her og nú, skrivar Eyðólv Dimon m.a.

Nú er tíðin komin at fara undir at endurreisa samfelagið eftir ógvusligu skerjingarnar í 93-94. Allir føroyingar vórðu raktir av sparingunum, men øll vóru ikki eins fyrri, tá sparingarnar vóru gjørdar, og tí raktu teir meinar hjá summum. Tey veikastu í okkara samfelagið, tey eru barnafamiljurnar, pensjónistarnir og tey, sum í 80'unum bygdu sær sethús, hesi vóru frammanundan illa fyrri figgarliga, og tí raktu sparingarnar sera meint hjá teimum.

Útlit at styrkja vælfærdarsamfelagið
Men tibeit eru nú útlit til, at man aftur kann fara undir at styrkja vælfærdarsamfelagið, men treytin er, at tað er henda politiska kós, ið fær undirtøku til komandi lógtingsval. Tíverri hava

fleiri av politisku flokkunum lagt eina heilt aðra kós. Her hugsi eg um teir flokkar, sum siga seg vilja avtaka blokkestuðulin her og nú. Sjálvandi skulu vit arbeiða fram ímóti, at samfelagið skal standa á egnum beinum, men at avskriva blokkestuðulin her og nú merkir skerjing í gerandisdegnum, og her vil Javnaðarflokkurin ikki vera við.

Ábyrdarlest at avskriva blokkin
Av royndum vita vit, at tað eru teir bólkir sum seta sítt álít á Javnaðarflokkin, ið verða harðast raktir, og tí siga vit korta nei til ábyrdarleysan politik, sum tann Tjóðveldisflokkurin og Fólkaflokkurin umboða. Avgerðandi er, at vit føra ein sosialistisk politik. Vit kunnu ikki gera sum Tjóðveldisflokkurin mælir til, at

biða við spurninginum um

vinstra ella høgra, til eftir at vit hava tikið loysingina, tí dreymurin um eitt Tjóðveldi verður ongantíð annað enn ein dreymur, um hann ikki byggir á eitt sosialistisku hugsjónina.

Ríkisráttarlaga broytingar
Broytingar mugu gerast í okkara ríkisráttarlaga stóðu, men nú er tað ikki loysing, men vælfærdarsamfelagið, pensjónirnar, heilsuverkið, skúlarnir, ið skulu styrkjast og setast ovast á breiddan, so vit kunnu skapa eitt gott samfelag, sum er gott hjá **OLLUM** at búgva í. Hetta aðalmál er ikki sambæriligt við kósina at avskriva blokkestuðulin her og nú.

Eyðólv Dimon
væleyni Javnaðarflokksins í Suðurstreyroy

Javnaðarflokkurin trygd fyri vælfærdini

Orðini eigur kendi danski vísindamaðurin Vagn Wählin, sum starvast við Aarhus Universitet og er dosentur á sentrinum fyri norðurlatantiskar vísindir.

Hesin vísindamaður kennir væl til og hevur fylgt við føroyskum viðurskiftum seinastu umleið 15 árin. Hann ávarar okkum føroyingar móti at blaka ríkisfelagsskapin burtur eftir 600 ára samstarv fyri eina bankagölu, tí tað kann koma okkum føroyingum aftur um brekku og til óbólaltigan skaða.

Men vísindamaðurin heldur tað vera skilgott at gera broytingar, og tað er júst tað, sum føroyski Javnaðarflokkurin hevur gjørt seg til talsmann fyrri.

Men at krevja loysing, tað er at spæla við vælfærd føroyinga, og tað vil javnaðarflokkurin ikki.

Javnaðarflokkurin vil hava eina nýggja lóg sum karmur um ríkisfelagsskapin. Í hesi lóg leggja vit til rættis, hvussu viðurskiftini skulu vera komandi árin, og vit skulu í semju við danir virka fyri størri sjálfstýri

innan fyri ríkisfelagsskapin.

Vit skulu hava greiða á bankagölu, sum vit føroyingar sjálvir vil lógmanni á odda nú eru við at hava gjørt til ein vavgreyt. Vit skulu hava eitt smuligt endurgjald fyri tapið í bankagölu. Tað næsta vit skulu hava eina avtalu við danir um er, uttanlands-skuld okkara. Vit skulu gjalda skuldina aftur, men vilja hava eina lagaliga gjaldsskipan frá dønnum. Vit skulu hava eina greiða avtalu um blokkin, eisini um at minna henda, um vit fáa størri inntøkur til landskassan og kunna umvera blokkin heilt ella partvist.

Harumframt skulu vit varðveita okkara rættindir í Danmark sambært ríkisfelagsskapin.

Loysingarflokkarnir hava einki boð upp á, hvussu vit skulu húsast, um vit taka loysing úr ríkisfelagsskapinum nú! Hvi? Tí teir tora ikki at geva svarið sum er, at okkara vælfærdarsamfelag fer fyri bakka. Vit fáa fólkaflýting og armóð fyri loysing, og tað er ein alt ov høgur prisur at gjalda.

Tí tuga loysingarflokkarnir við svarinum. Og at lata danir gjalda fyri at vit loysa frá teimum, tað er óverdugt og mannminskandi. Javnaðarflokkurin sigur, at tað skulu stoltar loysir til stoltar avgerðir.

Vit hava beint nú verið gjøgnum eina búskaparkreppu, og vit upplivdu øll, hvat tað vil siga, um vit missa munandi part av okkara landskassainntøkum.

Tann føroyski Javnaðarflokkurin vil ikki gjalda

loysing frá Danmørk við vælfærd fólksins. Tað vilja loysingarfólkini gera, men Javnaðarflokkurin sigur nei. Men størri sjálfstýri, størri sjálfbjargni og størri sjálvs-ábyrgd fyri føroyingar inn-
an fyri ríkisfelagsskapin, tað vil Javnaðarflokkurin.

Javnaðarflokkurin er tryggin fyri vælfærdini í Føroyum.

Føroyingar veljið tí Javnaðarflokkin til lógtingsvalið 30. apríl í ár.

Birgir Mohr

Tøkk

Vit takka hjartaliga tykkum øllum, sum á ymiskan hátt sýndu okkum samkenslu og mintust kærur mammu, vermmu, ommu og langommu okkara

JØRGINU JOHANNESSON
Aberdeen

nú hon fór heim til Harran.

Takk fyri øll somul, heilsan

Sofus, John, Óluva, Marjun,
Gudmund og Ruth